

Muuriansankkuri

▲ **Jääkäriprikaati arktisen sodankäynnin edelläkävijä**

◀ **Sara Kajander ympäristöpalvelujen vetäjäksi**

Armeijan resurssit ja toiminta tasapainoon

Suomalaisen arkkitehtiveljekset varuskuntien suunnittelijoina

Suuria muutoksia puolustushallinnossa

Puolustusvoimauudistus etenee asetetussa aikataulussa. Pääesikunta antaa tammikuussa 2012 puolustusministeriölle esityksen puolustusvoimissa lähivuosina tehtävistä suurista muutoksista, joilla vastataan toimintaympäristön asettamiin muutostarpeisiin ja aikaansaadaan hallituksen linjausten mukaisia kustannussäästöjä.

Puolustusvoimauudistus näkyy laaja-alaisesti kaikkien puolustushallinnon organisaatioiden toiminnassa, ja se vaikuttaa sidosryhmiin koko valtionhallinnossa ja myös yksityissektorilla. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen näkökulmasta katsoen kiinnostavinta on se, mitä tapahtuu logistiikan puolella. Miten logistiikan toiminta organisoidaan ja mihin toimijat sijoitetaan. Kaikki tämä vaikuttaa siihen, kuinka Rakennuslaitos sopeuttaa oman toimintansa ja organisaationsa tehtyihin päätöksiin.

Suomen pohjoisin varuskunta Sodankylässä ja siellä toimiva Jääkäriprikaati antaa varusmiehille koulutusta arktisten olosuhteiden sodankäyntiä varten. Lapin olosuhteet haastavat varuskunnan ja puolustusvoimia palvelevat tukitoiminnot kehittämään toimintaansa sellaiseksi, ettei kylmyys ole este toimimiselle. Karut olosuhteet näyttävät myös kannustavan toimijoita hedelmälliseen yhteistyöhön, mikä on näkynyt huippupisteinä myös Rakennuslaitoksen asiakastyytyväisyyskyselyissä.

Puolustushallinnon rakennuslaitos on tutkinut asiakastyytyväisyyttä vuosittain yhtäjaksoisesti jo vuodesta 1995 lähtien. Tämän syksyn kyselyn tulokset ovat historiallisia. Ensimmäistä kertaa Rakennuslaitoksen kokonaistyytyväisyys on tasan 4,0 asteikolla 1–5. Tätä voidaan pitää merkittävänä saavutuksena laitokselle ja sen henkilöstölle.

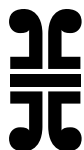
Osa-alueittain tarkasteltuna on havaittavissa nousua tutkimuksen kaikilla osa-alueilla. Eniten myönteiseen suuntaan ovat kehittyneet tyytyväisyys palveluiden hinta-laatusuhteeseen ja rakennuttamispalveluihin. Yhteistyön sujuvuus ja siivouspalvelut ovat edelleenkin osa-aluekohtaisen tarkastelun kärjessä. Alueittain tarkasteltuna tyytyväisimmät asiakkaat löytyvät Lapin, Länsi-Suomen, Kainuun ja Itä-Suomen alueilta.

Rakennuslaitos on saanut vastaanottaa säilytettäväksi merkittävän puolustuskiinteistöjen arkkitehtisuunnittelua koskevan arkiston. Arkkitehti Timo Suomalainen on luovuttanut laitokselle piirustuskokoelman, joka sisältää arkkitehtien Timo ja Tuomo Suomalaisen puolustusministeriön rakennusosastolle vuosikymmenten aikana tekemiä töitä. Veljesten elämäntyö kattaa varuskuntakohteiden suunnittelun lisäksi merkittäviä saavutuksia myös muualla yhteiskunnassa, kuuluisimpana Tempelikaution kirkko.

*Hyvää Joulua
kaikille lukijoille!*

Pekka Salojärvi
Rakennuslaitoksen johtaja

Muuriankkuria on alun perin käytetty linnojen ja linnoitusten perustusten kivimuurien yhteenliittämiseen. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tunnuksessa ja tämän lehden nimessä muuriankkuri kuvaa laitoksen roolia puolustushallinnon kiinteistötoimen hankinta- ja asiantuntijaorganisaationa, joka muuriankkurin tavoin liittyy markkinoiden parhaat palvelut maanpuolustukseen myös rauhan aikana.

Sisältö

Uusina haasteina ympäristönsuojelun tekninen kehittäminen ja ympäristön-tarkkailu.

Suomenlahden Meripuolustusalue keskittää koulutustaan Upinniemeen.

4

Logistiikka- ja materiaaliaiala kehittämisen kohteena

6

Rakennuslaitokseen
Ympäristöpalvelut-toimiala

10

Jääkäriprikaati kansainvälisesti merkittävä arktisen sodankäynnin keskus

14

Sodankylän varuskunnan yhteistyökumppaneita

16

Johtokunnan puheenjohtaja Jouko Tuunainen:
Rakennuslaitokselle parempaa arvostusta valtionhallinnossa

18

Arkkitehtiveljekset Timo ja Tuomo Suomalainen suunnittelivat lukuisia puolustuskiinteistöjä

22

Kolumnisti Olli Kivinen:
Taskulaskimen karua kertomaa

23

Isosaari jää koulutusalueeksi ja vartioliinakkeeksi

28

English Summary

30

Ajankohtaista

Jääkäriprikaati pohjoisen puolustajana ja arktisen sodankäynnin kouluttajana.

Sodankylän varuskunnassa valmistetaan ruoka konttikeittiössä Muonituskeskuksen remontin ajan. Kuvassa kokki Maija Ristola.

Muuriankkuri joulukuu 2011 Puolustushallinnon rakennuslaitoksen sidosryhmälehti ■ **Julkaisija** Puolustushallinnon rakennuslaitos, Keskusyksikkö, PL 1, 49401 Hamina, puh. 0299 8300, www.phrakl.fi ■ **Päätoimittaja** Pekka Salojärvi, puh. 0299 831000, pekka.salojarvi@phrakl.fi ■ **Tuotanto** Viestintätoimisto Princeps Oy, toimitus Kirsti Helin, puh. 0400 447 382, kirsti.helin@princeps.fi, ulkoasu Sanna Moisio ■ **Translation** Integra Oy ■ **Painopaikka** Kopijyvä Oy ■ 10. vuosikerta ■ **Painosmäärä** 2 700 kpl ■ **Kannen kuvat** Jääkäriprikaati ja Kirsti Helin ■ **ISSN** 1459-1480 ■ **Tilaukset ja osoitteenmuutokset sekä palautteet ja kehittämis ehdotukset** info@princeps.fi.
Muuriankkuri ilmestyy kaksi kertaa vuodessa, kesä- ja joulukuussa.

ILMASTONSUOJELUA
EDISTÄVÄ PAPERI

Jukka Juustin johtama Logistiikkaosasto vastaa puolustusvoimien huoltovarmuussektorin, tilahallintasektorin ja lääkintähuoltosektorin toiminnasta ja Materiaaliosasto puolustusvoimien teknologiasektorin, hankesektorin ja kaupallisen sektorin toiminnasta. Juustin esimies on Pääesikunnan päällikkö, vara-amiraali **Juha Rannikko**, joka aikaisemmin on toiminut mm. sotatalouspäällikkönä. – Hänen asiantuntevalla tuellaan on hyvä hoitaa tätä tehtävää, toteaa Juusti.

Jukka Juusti nimitettiin puolustusvoimien sotatalouspäällikön tehtävään 1.7.2011 alkaen.

Aselajeja varustellaan vuorotellen

– Materiaalihankintojen suunnitelmat tehdään aina kymmeneksi vuodeksi eteenpäin, ja puolustusbudjetin leikkaukset vaikuttavat materiaali-investointeihin jo ensi vuodesta lähtien. Tavoitteena on kuitenkin, ettei hankintoja peruta vaan niiden määrää vähennetään, Jukka Juusti sanoo.

– Maamme pienestä puolustusbudjetista johtuen maavoimia, ilma-voimia ja merivoimia varustellaan vuorotellen. Maavoimat on nyt ja lähitulevaisuudessa materiaalihankintojen painopistealueena. Seuraavaksi on Merivoimien vuoro ja viimeisenä Ilma-voimien vuoro, sillä Hornetit tulevat lentoikänsä päähän vuoden 2025 jälkeen.

– Isojen asejärjestelmien kuten esim. uuden laiva- tai ilmantorjuntajärjestelmän käyttöönotto kestää useita vuosia. Järjestelmiä on kehitetty yhä käyttäjäystävällisemmiksi, ja nuoret oppivat käyttämään uutta tietotekniikkaa nopeasti. Aikaa vievää on isojen järjestelmäkoko- naisuuksien rakentaminen mukaan lukien huolto ja ylläpito sekä yhteensovittaminen jo olemassa oleviin järjestelmiin.

Puolustusvoimien materiaali vanhe-

nee koko ajan; kyse on jatkuvasta prosessista. Esimerkiksi räjähteillä on tietty elinikä, minkä jälkeen niitä ei ole enää turvallista varastoida saatikka käyttää. Ampumatarvikkeita tuhotaankin suuret määrät vuosittain. Myös lentokoneilla ja laivoilla on omat elinkaarensa mm. metallin väsymisestä johtuen.

Juustin mukaan osasta materiaalista on järkevää luopua ajoissa, sillä pitkitetty käyttö ja ylläpito voivat tulla kalliiksi. – Käytöstä poistettava materiaali myydään useimmiten romuksi, ja romutettavan materiaalin osalta pitää olla tarkkana, että sotakalusto puretaan ensin toimintakelvottomaksi.

Maanpeitteiset varastot kustannustehokkaita

Puolustusvoimien materiaaliin liittyen tällä hetkellä ajankohtaista on maanpeitteisten varastojen rakentaminen.

Jukka Juusti korostaa, että maanpeitteiset varastot ovat erittäin tärkeitä investointeja materiaalin säilyvyyden takia. – Varastoissa lämpötila ja kosteus pystytään pitämään tasaisena ympäri vuoden, mikä vaikuttaa oleellisesti materiaalin elinikään. Valmistajan myöntämän takuun voimassaolo voi myös edellyttää tietynlaista varastointia.

– Maanpeitteisten varastojen rakentaminen voi ensi alkuun kuulostaa kalliilta, mutta niiden kustannukset ovat usein kuitenkin vain prosentin luokkaa varastoitavan materiaalin hinnasta. Jos varastoitavalle materiaalille saadaan asianmukaisella varastoinnilla parikymmentä vuotta lisää ikää, on se loistava investointi. Räjähtävän materiaalin osalta myös lainsäädäntö asettaa tietyt ehdot varastoinnille.

– Puolustushallinnon rakennuslaitoksella on tärkeä rooli maanpeitteisten varastojen rakentamisessa samoin kuin muussakin suojarakentamisessa. Rakennuslaitos on puolustusvoimien

luotto-organisaatio, jonka asiantuntemus on meille ensi arvoisen tärkeää etenkin luottamuksellisten kohteiden osalta. On paljon kohteita, joiden suunnittelua tai rakentamista ei voida kilpailuttaa ja siten hakea edullisinta tarjousta markkinoilta.

Puolustusmateriaalien ekspertti

Jukka Juustin aiemmat tehtävät puolustusvoimissa ovat liittyneet materiaalin elinkaareen. Hän on toiminut mm. Materiaalilaitoksen elektroniikka-osastolla valmistelemassa hankintoja ja Elektroniikkakeskuskorjaamon johtajana.

Juusti on kartuttanut asiantuntemustaan myös kansainvälisellä tasolla. Vuosina 1999–2003 hän toimi puolustusmateriaaliasiantuntijana Naton organisaatiossa Brysselissä ja vuosina 2008–2010 Euroopan Puolustusviraston (EDA) materiaali johtajana.

– Euroopan mailla on tahtotila tehdä yhteistyötä puolustushankinnoissa, jota myös taloudelliset paineet lisäävät. Samoin kuin on nähty EU:n taloutta koskevista päätöksistä, yksimielisyyden saavuttaminen on vaikeaa. Uskon, että asiat kuitenkin etenevät yhteishankintojen ja yhteisen puolustuskyvyn kehittämisessä. Tänä vuonna on vielä EU:n ministeritason kokous, jossa näitä asioita käsitellään. Brysselissä EDA:n palveluksessa on edelleen kolme suomalaista, joten olemme vahvasti mukana valmisteluissa.

Jukka Juusti on valmistunut diplomi-insinööriksi Otaniemestä vuonna 1979 pääaineenaan tietoliikennetekniikka ja sovellettu elektroniikka. Valmistumisen jälkeen hän suoritti varusmiespalveluksen ja jäi sotilasuralle isänsä jälkiä seuraten.

Kaartinkorttelissa sijaitsevan työhuoneensa seinällä Juustilla on valokuvasuurenno, jossa presidentti **Urho Kekkonen** tervehtii vuonna 1956 ensimmäistä Suezille lähtevää rauhanturvajoukkoa. – Isäni on tuossa toinen vasemmalta, hän osoittaa ryhdikästä nuorta sotilasta. ■

Uusina haasteina ympäristönsuojelun tekninen kehittäminen ja ympäristöntarkkailu.

Rakennuslaitokseen Ympäristöpalvelut-toimiala

Rakennuslaitokseen perustetaan Ympäristöpalvelut-toimiala, jonka tehtävänä on tuottaa ja kehittää puolustusvoimille ympäristönsuojelualan palveluja liittyen ympäristön tutkimiseen ja kunnostamiseen, ympäristötekniiseen suunnitteluun, ympäristönsuojelun teknisten rakenteiden toteuttamiseen, ympäristön tarkkailuun sekä tutkimus- ja kehitystoimintaan. Yksikkö aloittaa toimintansa virallisesti 1.1.2012 alkaen.

– Ympäristönsuojelun merkityksen korostuminen ja ympäröivän yhteiskunnan puolustusvoimiin kohdistamat odotukset näkyvät myös Rakennuslaitoksen toiminnassa ympäristönsuojelualan lisääntyneinä tehtävinä, ja siksi on järkevää muodostaa ympäristöasiantuntijapalveluista oma toimialansa Rakennuslaitoksen muiden

toimialojen eli rakennuttamisen, ylläpidon ja hallinnon rinnalle, sanoo yksikön tuleva johtaja **Sara Kajander**.

Ympäristöpalvelut-yksikössä työskentelee Sara Kajanderin lisäksi kolme ympäristöasiantuntijaa ja yksi jätehuollon asiantuntija.

” HARJOITUSALUEILLE TEHDÄÄN RÄÄTÄLÖIDYT YMPÄRISTÖN TARKKAILUOHJELMAT.”

– Rakennuslaitoksessa on tehty jo pitkään töitä maaperätutkimusten ja pilaantuneiden maiden kunnostamisen projekteissa sekä kehitetty

puolustusvoimien jätehuoltoa. Uusina toimialueina meille ovat tulleet ympäristönsuojelun tekninen kehittäminen ja ympäristöntarkkailu. Molemmat ovat isoja ja mielenkiintoisia toimialueita, Kajander toteaa.

Ympäristönsuojelun tekninen kehittäminen tarkoittaa esimerkiksi ampumaratojen suojaukseen ja meluntorjuntaan liittyvien rakenteiden suunnittelua ja rakentamista.

Ympäristöntarkkailua tehdään jatkossa systemaattisesti puolustusvoimien eri kohteissa. Ympäristöpalvelut-yksikön tehtävänä on laatia tarkkailuohjelmat ja ohjata niiden toteutusta sekä hallita ja raportoida saatuja tietoja. Tietojärjestelmänä on KIRAVE, joka on sekä Rakennuslaitoksen että puolustusvoimien ympäristöasiantuntijoiden käytössä.

– Teemme tiivistä yhteistyötä puolustusvoimien ympäristöasiantuntijoiden kanssa ja kokoonnumme kerran kuukaudessa joko videoneuvotteluun tai palaveriin käymään läpi ajankohtaisia ympäristöasioita.

– Ympäristönsuojelun suunnittelussa ja toteutuksessa alihankkijoinamme on maamme kolme suurinta ympäristöalan konsulttiyritystä: Ramboll Finland Oy, FCG Oy ja Golder Associates Oy. Useamman yrityksen käyttö mahdollistaa sen, että voimme hankkia kuhunkin tehtävään

sopivimmat resurssit, Sara Kajander kertoo.

Ampuma- ja harjoitustoiminnan ympäristövaikutukset selvitetään

Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitustoiminnan ympäristövaikutukset selvitetään aiempaa tarkemmin. Tavoitteena on laatia vuoden 2012 aikana kaikille merkittävälle harjoitusalueille räätälöidyt ympäristön tarkkailuohjelmat, joissa kuvataan alueen ympäristöolosuhteet ja -arvot sekä arvioidaan harjoitustoiminnan vaikutuksia näihin.

Ammuntojen tyypillisiä haittavaikutuksia ovat melu, maaperä- ja pintavesivaikutukset sekä ammusten ja ammus- ja räjähdettäjämaat maastossa.

– Ympäristöselvitysprojektiin osallistuvat tällä hetkellä kaikki kolme sopimuskonsulttiyritystä Rakennuslaitoksen ja Pääesikunnan ohjauksessa. Selvitystyötä tehdään parhaillaan Santahaminan, Säskylän ja Pohjan-kankaan ampuma- ja harjoitusalueilla. Ohjauksen tarve on suuri, ja se vaatii välillä aivoriihityöskentelyä, Kajander toteaa.

© SARA KAJANDER

Puolustusvoimien ja siviilipuolen ampumaradoille laaditaan ohjekirja toimenpiteistä ympäristöhaittojen vähentämiseksi.

© MIKKO IHONEN

Tänä vuonna suurin maaperän kunnostus on tehty Säskylän varuskunta-alueella, jossa Vilpolan kaatopaikan maa-aines puhdistettiin.

© SARA KAJANDER

Säskylän ampuma- ja harjoitusalueella esiintyy harvinainen harjusinisiippi, joka on hävinnyt jo muualta Suomen harjuilta.

© MIKKO IHONEN

Säskylän Vilpolan kaatopaikan jätettä: betonia, puuta ja kiveä, jotka lajitellaan omiksi jakeikseen.

BAT-ohjeet ampumaradoille

Ampumaratojen ympäristönsuojeluun liittyy ns. BAT-hanke (Best Available Techniques). BAT on EU-tasoinen hanke ja sen taustalla on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen parhaita käytettävissä olevia tekniikoita käyttäen.

Vuoden 2012 kevään aikana tavoitteena on saada sekä puolustusvoimien että siviilipuolen ampumaradoille BAT-vaatimusten mukaiset rakenteet ja toimintamallit sekä tarkkailujärjestelmä. Hankkeessa on mukana useita viranomaistahoja sekä harrastusampujien kattojärjestö. Hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana toimii ympäristöylikontarkastaja **Matias Warsta** Pääesikunnan Logistiikkaosastolta, ja Sara Kajander toimii hankkeen koordinaattorina ja maaperä-pohjavesityöryhmän puheenjohtajana.

– BAT-hankkeen tavoitteena on saada realistinen kuva siitä, millainen riski ampumarata on ympäristölle ja mitä toimenpiteitä tulisi toteuttaa haittojen vähentämiseksi. Projektissa käydään läpi eri tahojen tarpeet, menetelmät, soveltuvuus, kustannustehok-

uus jne. Lopputuloksena julkaistaan ohjekirja, joka ilmestyy keväällä 2012, Kajander kertoo.

Maaperätutkimukset jatkuvat

Maaperätutkimuksia ja -kunnostuksia tehdään vuosittain 20–30 kohteessa. Tämän vuoden suurin hanke on ollut Vilpolan kaatopaikan kunnostaminen Säkylän varuskunta-alueella. Kaatopaikalle on aikanaan viety vaatetuskorjaamon liuotinpitoista jätettä. Nyt pilaantunut maa-aines on kaivettu ylös, seulottu, lajiteltu ja puhdistettu.

Maaperä tutkitaan ja tarvittaessa kunnostetaan aina niillä alueilla, joista puolustusvoimat luopuu ennen kuin alueet otetaan muuhun käyttöön. Maaperätutkimuksia tehdään myös muiden viranomaisten pyynnöstä mahdollisten riskien selvittämiseksi ja ehkäisemiseksi.

Puolustusvoimauudistuksen vaikutukset saattavat lisätä myös maaperätutkimusten määrää, mikäli puolustusvoimat alkaa luopua varuskunnista ja harjoitusalueista.

Tähtäimessä ISO 14001

Kajander kertoo, että Ympäristö-

palvelut-yksikön kunnianhimoisena tavoitteena on luoda Rakennuslaitokselle ISO 14001 -ympäristöjärjestelmä vuoteen 2015 mennessä. – Tätä varten meidän täytyy entistä enemmän panostaa omien prosessiemme analysointiin ja dokumenttien tuottamiseen.

– Rakennuslaitoksella on jo tällä hetkellä käytössään toimistojen ympäristöjärjestelmä Green Office, mutta se kattaa vain toimistotoiminnot ja niiden ympäristövaikutusten seurannan ja raportoinnin. ISO 14001 kattaisi kaikki Rakennuslaitoksen toiminnot ja ulottuisi myös puolustuskiinteistöjen rakennuttamiseen ja ylläpitoon.

– Ympäristöjärjestelmä tukisi laitoksemme ympäristöasioiden pitkäjänteistä hoitoa sekä vastuiden ja valtuuksien selkeää määrittelyä.

Sara Kajander on ollut Rakennuslaitoksen palveluksessa vuodesta 2004 lähtien. Sitä ennen hän toimi yrityspuolella ympäristökonsulttina ja maaperä- ja pohjavesiasiantuntijana sekä viranomaisena ympäristökeskuksessa. Filosofian maisteri Sara Kajander on valmistunut hydrogeologiksi Helsingin yliopistosta. ■

Hydrogeologi Sara Kajander on ollut Rakennuslaitoksen palveluksessa vuodesta 2004 lähtien. Ensi vuoden alussa hän ryhtyy vetämään uutta Ympäristöpalvelut-yksikköä.

© KIMMO JÄRVINEN

Jääkäriprikaati on kansainvälisesti merkittävä arktisen osaamisen keskus

Jääkäriprikaatilla on kokemusta, kuinka toimia äärimmäisessä kylmyydessä. Keski-Lapissa Sodankylän varuskunnassa arktisen sodankäynnin oppeihin ovat käyneet tutustumassa myös useat kansainväliset tahot.

Kolmen vuoden komentaja-kokemuksellani voin sanoa, että Sodankylän varuskunnan osalta yhteistoiminta on valovuoden edellä muita varuskuntia. Täällä pohjoisessa todella puhalletaan yhteen hiileen, eikä tässä ole yhtään ylisanoja, kehuu Jääkäriprikaatin komentaja, eversti **Mauri Koskela**.

– Jääkäriprikaatin varusmiesaines on valtakunnan huipputasoa, mikä tekee niin komentajan kuin kouluttajienkin tehtävän erityisen mielekkääksi. Palvelukseen astuvat varusmiehet ovat pääosin hyvin motivoituneita ja esimerkiksi vaativiin sissitehtäviin löytyy aina vapaaehtoisia.

– Varuskunnan henkilökunnan yhteishenki ja asenne työhön ovat erinomaisia. Toiminta eri yhteistyökumppanien kuten Rakennuslaitoksen, Muonituskeskuksen, Terveysaseman, Sotilaskodin, Johtamisjärjestelmäkeskuksen, Metsähallituksen, Senaatti-kiinteistöjen, Vaatetuskorjaamo Comfortan ja Sodankylän kunnan kanssa on ylittänyt kaikki odotukseni. ”Meidän prikaati” on lausahdus, jonka kuulee kuntalaisten suusta monessa yhteydessä.

Jääkäriprikaatin varusmieskoulutus tapahtuu kahdessa joukkoyksikössä: Lapin Jääkäripataljoonassa ja Pohjan Jääkäripataljoonassa. Varusmiehiä astuu palvelukseen kaksi kertaa vuodessa 730 varusmiestä kerrallaan, ja varuskunnan päivittäisvahvuus on 1 040 varusmiestä. Varusmiehistä noin 60 % tulee Oulun alueelta ja noin 40 % Lapin alueelta. Tällä hetkellä 13 varusmiestä on kotoisin Etelä-Suomesta. Sotilas- ja siviilihenkilöstön määrä on tällä hetkellä 237. Varuskunta on Sodankylän kunnan jälkeen toiseksi suurin työnantaja ja suurin veronmaksaja.

© KIRSTI HELIN

Maavoimien henkilöstöpäälliköksi vuoden vaihteessa siirtyvä eversti Mauri Koskela kehuu Jääkäriprikaatin varusmiesaineista ja varuskunnan yhteistyökumppaneita.

”MEIDÄN PRIKAATISSA PUHALLETAAN YHTEEN HIILEEN”.

Talviolosuhteiden tutkimusta

Vuosien saatossa Jääkäriprikaatille on kertynyt runsaasti kokemusta, kuinka vastata äärimmäisen kylmyyden asettamiin haasteisiin niin varusmiesten maastokoulutuksen kuin varuskunnan infrastruktuurin osalta. – Varuskunnassa kaikki osapuolet tähtäävät siihen, että prikaati voi toimia arktisen sodankäynnin keskuksena. Varusteiden ja rakennusten pitää olla sellaiset, että niillä pärjää yli 50 asteenkin pakkasissa, Koskela toteaa.

Prikaatin sotilashenkilöstön osaamista on hyödynnetty useissa kehityshankkeissa, kun on tarvittu arktista asiantuntemusta. Prikaatin tuella on testattu esimerkiksi sotilasvaatetuksen ja sotilasarjojen kylmyyden kestävyyttä. Tutkimustyön tuloksena on kehi-

tetty mm. ensihoitoahkio ja rynnäkkökivääriin liipaisimeen kiinnitettävä muovisuojus, joka estää sormia jäätyästä. Ensihoitoahkiota voidaan käyttää pelastuspalvelussa tiettömien taipaleiden takana, ja siinä potilas pysyy lämpimänä useita tunteja kovissakin pakkasissa.

Työterveyslaitoksen vetämässä tutkimushankkeessa ”Sotilas kylmässä: terveys, hyvinvointi ja suojautuminen” selvitettiin kylmäsuojauksen vaikutuksia yksilö- ja ryhmätyöskentelyyn. Parhailaan prikaati toteuttaa Siviilikriisinhallintakeskuksen kanssa isoa hanketta, jossa koulutetaan mm. pelastushenkilökuntaa, EU:n vaalitarkkailijoita ja poliiseja toimimaan kylmissä olosuhteissa. Vuosittain prikaati järjestää talvikoulutuksen peruskurssin, johon voivat osallistua kaikki puolustusvoimien joukko-osastot ja rajavartiolaitoksen yksiköt.

Kansainvälistä kiinnostusta Lapin koulutusoloihin

Jääkäriprikaatin arktinen osaaminen on noteerattu myös maamme rajojen ulkopuolella. Arktisen sodankäynnin oppeja ovat Sodankylästä käyneet hakemassa mm. ruotsalaiset, norjalaiset, saksalaiset, ranskalaiset ja kanadalaiset.

” HIIHTÄMINEN OPETELLAAN PERUSTEISTA ALKAEN HIIHTOTEKNIKKARADALLA.”

Prikaati järjesti Pohjoismaisen arktisen seminaarin viimeksi toukokuussa 2011. Pohjoismaisen yhteistyön tavoitteena on parantaa eri maiden sotilaiden ja joukkojen kykyä toimia kylmässä sekä kehittää maiden yhteistoimintakykyä kansainvälisissä kriisinhallintatehtävissä. Arktisia seminaareja on järjestetty vuodesta 2004 alkaen, ja ne ovat nykyisin osa NORDEFKO-yhteistyötä.

Komentaja Koskela kertoo, että Jääkäriprikaatin koulutusolosuhteet ovat herättäneet ansaittua kunnioitusta myös ulkomaisissa kävijöissä. – Varuskunnan alueella on sisäampumarata, vesistö koulutuspaikka, liukkaan kelin rata, vastikään uusittu palloilu- ja uimahalli ja esterata, joka talvella muutetaan hiihtotekniikkaradaksi.

Lähialueella on linnoitettu mallitukikohta poteroineen ja ampumaratoineen. Kovapanosammunnat tehdään joko 12 kilometrin päässä 8 000 hehtaarin harjoitusalueella tai sadan kilometrin päässä Rovajärvellä läntisen Euroopan suurimmalla, noin 110 000 hehtaarin harjoitusalueella.

– Rovajärven alue on porotalousaluetta ja porotuksen aikaan kovapanosammuntoja ei voida toteuttaa. Sovimme vuosittain paliskuntien kanssa hyvässä yhteishengessä, milloin ja millaisia harjoituksia alueilla voidaan toteuttaa. Myös Metsähallituksen kanssa toimimme hyvässä yhteistyössä ja mm. hakkuusuunnitelmissa otetaan huomioon meidän harjoitustarpeemme, Koskela kertoo.

Joukkojen suorituskyvyn saavuttaminen edellyttää harjoittelua erilaisissa maasto- ja keliolosuhteissa. Talvella yösijana toimii lämmin Lumikammi. Pelastuspalveluun on kehitetty ensihoitoahkio, jossa potilas pysyy lämpimänä useita tunteja kovissakin pakkasissa.

Virka-apua Lapin erämaissa

Puolustusvoimien lakisäätteiset tehtävät ovat maamme sotilaallinen puolustaminen, virka-apu muille viranomaisille ja osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan. Nämä tehtävät tuntuvat toteutuvan hyvin Jääkäriprikaatissa.

– Valmiudellisten ja operatiivisten tehtävien lisäksi annamme virka-apua muille viranomaisille Suomen yhdeksän pohjoisimman kunnan alueella. Tänä vuonna olemme esimerkiksi raivanneet 1 300 sodanaikaista räjähdettä, jotta ihmisten olisi turvallista liikkua Lapin erämaissa. Suurin osa viimeaikaisista räjähderaivauksista on tehty Tankavaaran kullanhuhdonta-alueella, jossa on aikanaan sijainnut saksalaisten ammusvarasto.

– Osallistumme tarvittaessa myös kadonneiden henkilöiden etsintään, liikenteen ohjaukseen, metsäpalojen sammutustyöhön sekä tulva-alueiden eristämiseen. Lisääntyvä kaivostoiminta Sodankylän alueella saattaa jatkossa lisätä virka-aputehtäviä ja kaluston tarvetta, Koskela ennakoii.

Varuskuntaan tehty isot investoinnit

Sodankylän varuskunnan kehittämiseen on investoitu vuosina 2005–2011 yhteensä 11 miljoonaa euroa. Eniten rahaa on käytetty varuskuntakorjaamon, muonituskeskuksen sekä palloilu- ja uimahallin korjaustöihin. – Muonituskeskuksen peruskorjauksen valmistuttua koko varuskunnan infrastruktuuri alkaa olla erinomaisessa kunnossa, toteaa komentaja Koskela.

Sodankylään 1950-luvun lopulla perustetun varuskunnan seitsemän miehistökasarmia ovat eri vuosikymmeniltä, ja ne on nyt korjattu vastaamaan

tämän päivän vaatimuksia mm. sisäilmanvaihdon ja pesuhuoneiden osalta.

Koskelan mukaan vastikään vanhasta linja-autohallista peruskorjattu korjaamo on yksi puolustusvoimien parhaista. – Korjaamon käyttäjät osallistuivat sen suunnitteluun, ja lopputuloksena saimme huippumodernit tilat. Korjaamossa työskentelee 23 henkilöä, ja siellä voidaan nyt korjata niin aseet, ajoneuvot, optroniikka, elektroniikka kuin polkupyörätkin. Korjaamossa koulutetaan myös varusmiehiä aseepiksi ja autonasentajaksi. Autonkuljettajan ammattipätevyyden meiltä saa vuosittain 120 varusmiestä.

– Kun uusi korjaamo valmistui, vanhasta korjaamosta tehtiin lämmin-kuiva varastotila. Lisäksi prikaatin varastoja on parannettu ja ne on saatettu määräysten mukaisiksi myös räjähtävän varastoinnin osalta. Samoin porttitympäristöä, tiestöä ja ampumaratoja on kunnostettu, Koskela luettelee.

Varuskunnassa toimiva Puolustushallinnon rakennuslaitoksen Lapin aluetoimisto vastaa Ylä-Lapin osalta kiinteistöjen ylläpidosta, siivouksesta, energiapalveluista, rakennuttamisesta ja infrastruktuurin kunnossapidosta. Aluetoimiston vastuulle kuuluu myös Rovaniemen paikallistoimisto, jonka toiminta-alueena on Etelä-Lapin alue.

Prikaati pohjoisen puolustajana ja osana Sodankylän identiteettiä

Maavoimien henkilöstöpäälliköksi vuoden vaihteessa siirtyvä eversti Koskela

Rakennuslaitoksen aluejohtaja Yrjö Heiniemi esittelee ylpeänä vastikään korjattua varuskunnan uimahallia.

arvelee Jääkäriprikaatin roolin säilyvän merkittävänä jatkossakin, mikäli prikaati päätetään säilyttää tulevassa puolustusvoimauudistuksessa.

– Jääkäriprikaati on joukko, joka pystyy kouluttamaan pohjoisen arktisiin oloihin tarvittavat sotakelpoiset joukot. Pohjoisten alueiden strateginen merkitys korostuu yhä enemmän, ja siksi arktista sotilasosaamista ja pohjoisen oloihin koulutettua reserviä tarvitaan joka tapauksessa.

Sodankylän keskustasta parin kilometrin päässä sijaitseva Jääkäriprikaati on Sodankylän kunnalle ja clinkeinoelämälle merkittävä tekijä. Kuntalaiset käyttävät mm. varuskunnan ja kunnan yhteisiä terveyspalveluja sekä kunnan kanssa yhteisvaroin korjattua palloilu- ja uimahallia. Varuskunnan väki osallistuu puolestaan Sodankylän kunnan ja eri järjestöjen harrastus- ja koulutustoimintaan. Jääkäriprikaatista on kuudessakymmenessä vuodessa muodostunut tärkeä osa Sodankylän identiteettiä. ■

Muonituskeskus pilotoi väistötiloja

– Komentajat ja varusmiehet vaihtuvat, mutta muonittajat pysyvät vuodesta toiseen, toteaa varuskunnan Muonituskeskuksen ravitsemispäällikkö **Annamaija Tervo**. Hän on toiminut Sodankylän Muonituskeskuksessa esimiestehtävissä 29 vuotta.

Sodankylän Muonituskeskus on parhailaan korjattavana, ja ruokahuolto hoidetaan remontin ajan varuskuntaan rakennetussa konttikeittiössä ja väliaikaisessa ruokailutilassa. Kontissa on ruuan valmistus- ja varastointitilat sekä väliaikaiset toimistotilat.

– Konttikeittiö on ensimmäinen laatuun puolustusvoimissa, joten me toimimme sen pilottikäyttäjinä. Puolen vuoden aikana meille on muodostunut hyvä käsitys siitä, miten ruokahuollon väistötiloja pitää kehittää: käytävät kaksinkertaisiksi, enemmän varastoja ja tuotantokontti isommaksi. Aika hyvin olemme kuitenkin pystyneet noudattamaan valtakunnallista ruokalistaa. Tosin pannukakku on pitänyt ostaa valmiina

ja joitakin jälkiruokia on jouduttu vaihtamaan purkkiruokaan, Tervo kuvailee.

Varuskunnan Muonituskeskus toimii 23 henkilön voimin. Enimmillään lounaalla käy 1 050 ruokailijaa ja sotaharjoitusten aikaan vain noin 50. Sotaharjoituksissa muonituksen hoitavat muonituskeskuksen kouluttamat varusmiessotilaskeittäjät.

Ravitsemispäällikkö Tervon mukaan varusmiesten suosiossa ovat edelleen samat perusruuat kuin aiempina vuosinakin: jauhelihakastike ja perunat sekä hernekeitto ja pannari. Kullekin saapumiserälle tehdään ruokakysely, joka ohjaa ruokalistojen laadintaa. Aiemmin kyselyt ja ruokalistat laadittiin varuskunnassa, mutta nykyisin ne tehdään keskitetysti Puolustusvoimien Ruokahuollon Palvelukeskuksessa Kuopiossa. Myös kaikki hankintasopimukset tehdään keskusyksikössä.

– Valtakunnalliset sopimukset ovat ainoa järkevä tapa toimia, kun tehdään näin isoja hankintoja. Tampereen ja Oulun logistiikkakeskusten kautta meille tulee liha, leipä, maito ja tukku tuotteet. Lähiruokaa käytämme vain joihinkin pienempiin tilaisuuksiin.

Vuoden 2012 vaihteessa puolustusvoimien ruokahuolto yhtiöitetään valtion yhtiöksi, jonka nimeksi tulee Leijona Catering Oy. Tervo suhtautuu muutokseen rauhallisin mielin. – Keskusyksikön uudelleen organisointi ei vaikuta varsinaiseen toimintaamme, vaan huolehdimme varuskunnan muonituksesta samalla tavalla kuin tähänkin asti. Iso muutos on tietenkin se, että olemme jatkossa oma tulossyöksikkömme eli meidän pitää tehdä tulosta. Päivittäistä toimintaa voi hankaloittaa se, että emme ole enää puolustusvoimien tietoverkossa.

– Toimittuamme nyt puoli vuotta konttikeittiössä tiedämme kuinka ruokahuollon väistötiloja tulisi kehittää, kertoo Sodankylän varuskunnan ravitsemispäällikkö Annamaija Tervo.

Sairaanhoidtoa arkt

Sodankylän varuskunnan kenttäsaaraanhoidtajat ovat rutinoituneita toimimaan arktisissa olosuhteissa. Terveysaseman henkilöstölle tulee noin 180 sotaharjoitusvuorokautta vuodessa.

Kenttäsaaraanhoidtajat ja heidän apunaan olevat asevelvolliset lääkintämiehet vastaavat ensiavusta maastossa. Harjoitukset kestävät 3–5 päivää, ja niitä pidetään lähinnä loka-joulukuussa ja maaliskuukokuussa.

– Maastoharjoituksissa hoitoon hakeudutaan tavallisesti kuumeilun, flunssan ja pienien tapaturmien takia. Potilaina on varusmiesten lisäksi myös kertausharjoitusten reserviläisiä. Pohjoisen paukkupakkasista huolimatta paleltumistapauksia on hyvien varusteiden ansiosta vain harvoin. Kiitos kuuluu myös varusmiesten kouluttajille siitä,

sisissä oloissa

että varusteita käytetään oikein, kertoo kenttäsaaraanhoitaja **Anna-Maija Lassila**.

Sotaharjoitusten ensihoitoasemilla tarkenee kovallakin pakkasella lämmittimien ansiosta. Teltan kalustus on karu, mutta käytännöllinen: tutkimuspöytä ja hoitotarvikkeita. Kenttäsaaraanhoitajille on rinkallinen ensihoitovälineitä, ja tarvittaessa käytetään myös ambulanssien laitteita.

Rovajärven harjoitusalueella on pieni laboratorio, jossa voidaan esimerkiksi määrittää tulehdusarvot ja tehdä nieluvielijylyt. Myös hemoglobiinin ja veren-sokerin mittaukset onnistuvat, samoin EKG ja kuulontutkimus. Tarkempia laboratorio- tai röntgentutkimuksia varten potilas lähetetään Lapin keskussairaalaan Rovaniemelle.

Sodankylän varuskunnan Terveysase-

Teemme tiivistä yhteistyötä kunnan terveyskeskuksen kanssa, kertoo osastonhoitaja Henna Ylitalo.

Jääkäri Miska Kangasniemi ja sairaanhoitaja Virpi Vesterinen Terveysaseman vuodeosastolla.

Kenttäsaaraanhoitaja Anna-Maija Lassila esittelee maastoon otettavaa ensiapurinkkaa.

man kokonaisvahvuus on 16 henkilöä. Asevelvollisten terveydenhoidon lisäksi terveysasema antaa terveydenhoidon koulutusta asevelvollisille ja henkilökunnalle. Terveysasema huolehtii rauhanajan katastrofivalmiudesta ja osallistuu pelastuspalvelun ja suuronnettomuuksien ensiaputoimintaan.

Varuskunnan Terveysasema on tehnyt yhteistyötä Sodankylän kunnan terveyskeskuksen kanssa jo vuodesta 1963

lähtien. Molemmat terveysasemat toimivat samassa rakennuksessa varuskunnan välittömässä läheisyydessä. Tilojen lisäksi yhteistyö ulottuu myös henkilöstöresurssien yhteiskäyttöön.

– Terveysasema on vastikään remontoitu, ja meillä on nyt hyvät toimintaedellytykset. Rakennuksen ilmanvaihto on uusittu ja toimitiloja ajanmukaistettu. Vastaanotto-, apteekki- ja sosiaalityöt ovat hyvässä kunnossa, kertoo osastonhoitaja **Henna Ylitalo**.

YRITYSPANNI

Sotkussa kunnan paras akustiikka

Professori **Osmo Lapon** suunnitteleman Sodankylän varuskunnan kaunein rakennus on sotilaskoti. Monet pitävät sitä myös maamme kauneimpana sotilaskotina. Vuonna 1964 valmistuneessa rakennuksessa on paljon puupintoja, kaarevia linjoja ja isot ikkunat.

Sotilaskodin kirjasto on uusittu, ja Sotilaskotiyhdistyksen rahoituksella kirjaston yhteyteen on hankittu kirjojen ja lehtien lisäksi tietokoneita ja langaton tietoliikennenyhteys.

Sotilaskodin toimistonhoitaja **Marita Lintulan** mukaan varusmiesten ja varuskunnan henkilökunnan lisäksi Sotku on myös kuntalaisten ahkerassa käytössä. – Täällä pidetään usein konsertteja, sillä rakennuksesta löytyy kylän paras akustiikka. Uimahallireissujensa yhteydes-

sä kuntalaiset käyvät munkkikahvilla tai pizzalla, sotilaskoti ja uimahalli kun sijaitsevat varuskuntaportin ulkopuolella. Munkkien ja pizzojen leivontaan käytämme terveellistä grahamjauhoa ja munkkien päälle sulatamme aitoa tummaa suklaata, ja kyllä ne käyvätkin kaupaksi, kehuu Lintula.

Tänä vuonna sotilaskotisaria ovat työllistäneet myös villasukkatalokoot. Kaikille varusmiespalveluksensa suorittaneille lahjoitetaan käsin kudot sukut, joihin kutoja on laittanut oman toivotuksensa. Valmiita sukkapareja on jo 1 400 kappaletta.

Sodankylän Sotilaskotiyhdistys on perustettu vuonna 1959 ja yhdistyksen kuuluu 103 vapaaehtoista sisarta. Sotilaskodissa työskentelee 9 vakituista työntekijää ja lisäksi 40 vapaaehtoista. – Vapaaehtoisten apu on erityisen tärkeää viikon-

loppuisin ja leireillä. Tässä toiminnassa ei ole ikärajaa: vanhin sisaristamme on jo täytännyt 94 vuotta, kertoo Sotilaskotiyhdistyksen puheenjohtaja **Leena Klemi-Lohiniva**.

Sodankylän Sotilaskotiyhdistyksen puheenjohtaja Leena Klemi-Lohiniva, oppilas Sini Välikangas ja toimistonhoitaja Marita Lintula.

Johtokunnan puheenjohtaja Jouko Tuunainen:

Rakennuslaitos ansaitsisi parempaa arvostusta valtionhallinnossa

Johtokunnan puheenjohtaja **Jouko Tuunaisen** mukaan Puolustushallinnon rakennuslaitos ansaitsisi nykyistä parempaa arvostusta valtionhallinnon piirissä.

– Asiakastytyväisyystutkimusten mukaan Rakennuslaitoksen toiminta on huippuluokkaa ja laitos saa vuosittain muuta toimialaa selvästi paremmat pisteet.

– Yhteistoiminta Rakennuslaitoksen keskeisten yhteistyötahojen eli Puolustusvoimien ja Senaattikiinteistöjen kanssa on selvästi parantunut. Kiinteistöuudistuksen alkuvuosina oli erilaisia reviiiri- ja toimintatapakiistoja, mutta niistä on päästy eroon.

– Rakennuslaitoksen toiminta on kustannustehokasta. Vuodesta 2003 lukien tehostamistoimet ja ulkoistaminen ovat lähes puolittaneet Rakennuslaitoksen henkilötyövuodet. Palveluiden hintakehityksen vertailussa Rakennuslaitoksen kustannusten ja veloitusten suhde jää selvästi alle markkinoiden hintakehityksen keskiarvon.

– Kun otetaan vielä huomioon, että Rakennuslaitos on jo usean vuoden ajan saanut ns. puhtaat paperit Valtion tarkastusviraston tarkastuksissa ja vieläpä saanut Suomen julkisyhteisöjen laatupalkinnon, mielestäni Rakennuslaitos on aliarvostettu, Tuunainen sanoo.

Kauppaneuvos Jouko Tuunainen on toiminut Rakennuslaitoksen johtokunnan puheenjohtajana vuodesta 2003 lähtien ja on lupautunut hoitamaan puheenjohtajan tehtävät vielä seuraavan kolmivuotisen toimikauden.

Johtokunnan tehtävät ja kokoonpano

Asetuksen mukaan Puolustushallinnon rakennuslaitoksen johtokunnan tehtävänä on mm. ohjata ja valvoa laitoksen toimintaa, asettaa yleiset vaatimukset laitoksen toiminnalle, päättää laitoksen toimintalinjoista sekä toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja vahvistaa pitkän aikavälin kehittämissuunnitelmat.

Käytännössä Rakennuslaitoksen johto valmistelelee asiat ja joissakin tapauksissa käy ne läpi johtokunnan puheenjohtajan kanssa ennen johtokunnan käsittelyä.

Jouko Tuunainen korostaa, että johtokuntatyön peruslähtökohta on laitoksen kehittäminen. – Samalla kun Rakennuslaitos kehittyy ja menestyy, taustayhteisöjenkin asiat tulevat hyvin hoidettua.

– On tärkeää, että asiat tuodaan hyvin valmisteltuina johtokunnan kokouksiin. Silloin niistä on helpompi keskustella ja tehdä päätökset. Olen lähtenyt siitä, että kokoukset eivät saisi kestää kahta tuntia pidempään.

– Ajoittaisista näkemyseroista huolimatta tarvittavat päätökset on aina tehty. Johtokunnan kokoonpano ja toimintamalli ovat olleet toimivia, kuten Rakennuslaitoksen toiminnan tuloksetkin osoittavat. Edessä saattaa olla kuitenkin haasteita, jotka edellyttävät, että Rakennuslaitoksen johtokunnan kokoonpano olisi astetta lähempänä operatiivista toimintaa ja että Rakennuslaitoksen ohjaus-, valvonta- ja johtamisjärjestelmää muutettaisiin suora- viivaisemmaksi.

Rakennuslaitoksen johtokunta kokoontuu 6–7 kertaa vuodessa, mutta puheenjohtajan osalta kokoukset ovat vain pieni osa työhön kuluva ajasta. – Johtokunnan asioiden valmistelu ja niiden läpikäynti laitoksen johtajan ja

– Rakennuslaitoksen johtokunnan kokoonpano voisi olla astetta lähempänä operatiivista toimintaa, pohtii Jouko Tuunainen.

johtokunnan sihteerinä toimivan hallintojohtajan kanssa, yhteydenpito taustayhteisöihin, tutustumiskäynnit kentällä, opintomatkat ja seminaarit sekä osallistuminen eri työryhmien ohjaukseen ja sparrauskeskustelut laitoksen johtajan kanssa ovat kaikki myös puheenjohtajan tehtäviä, Tuunainen luettelee.

Yksityisen ja julkisen johtokuntatyöskentelyn erot

Jouko Tuunaisella on laaja kokemus yrityspuolen hallitustyöskentelystä. Hänen varsinainen päivätyönsä Kesko Oyj:n palveluksessa kesti runsaat 35 vuotta, joista viimeiset 25 vuotta johtotehtävissä ja 17 vuotta konsernin hallituksessa.

Tuunainen on toiminut yhteensä yli 50 yhtiön hallituksessa mm. rakentamisen, kiinteistösijoituksen, tietoliikennepalveluiden ja elintarviketeollisuuden aloilla. Hän on toiminut myös Helsingin Kauppakamarin puheenjohtajana ja Keskuskauppakamarin valtuuskunnassa. Rakennuslaitoksen johtokunnan puheenjohtajana hän on toiminut vuodesta 2003 lähtien.

Tuunaisen mukaan hallitustyöskentely julkisella ja yksityisellä puolella eivät periaatteessa eroa toisistaan.

– Käytännössä kuitenkin julkisella sektorilla asioiden suunnittelu ja valmistelu eri taustayhteisöjen kanssa voi olla joskus hyvinkin monimutkaista. Eri osapuolet eivät aina hae ratkaisuja asioihin keskustelemalla, vaan lähettävät toisilleen pitkiä muistioita ja niihin vastamuistioita. Näin kuluu aikaa, eivätkä asiat etene. Demokratiassa syntyy kompromissien tuloksena helposti toimintamalleja, jotka ovat omiaan vaikeuttamaan asioiden tehokasta ja taloudellista hoitamista.

Puolustusvoimauudistuksen vaikutukset Rakennuslaitokseen

Puolustusvoimain komentaja on tuonut esille puolustusvoimauudistuksen peruslinjoja, kuten että luovutaan tarpeettomista ja vähemmän tärkeistä alueista ja kiinteistöistä.

Tuunainen muistuttaa, että Puolustushallinnon rakennuslaitoksen kehittämisraportin (PURAKE) keskeinen esitys on, että Rakennuslaitoksen toiminnot mitoitetaan poikkeusolojen mukaisesti.

– Poikkeusolojen kuvaus ja siihen liittyvät mitoitukset jäävät luonnollisesti puolustusvoimien tehtäväksi. Kun puolustusvoimat on saanut nämä suunnitelmat ja päätökset tehtyä, Rakennuslaitos mitoitaa oman toimintansa niiden mukaan. Tähän Rakennuslaitoksessa on valmistauduttu.

– Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä saattaisi olla oikea hetki pohtia kokonaisuudessaan myös sitä, miten puolustuskiinteistöjen hallinta voidaan hoitaa nykyistä yksinkertaisemmin ja taloudellisemmin erityisesti puolustusvoimien poikkeusolojen ydintoimintaan liittyvien kiinteistöjen osalta. Näillä kiinteistöillä ei käsitykseni mukaan ole käytännössä juurikaan jälleenmyyntiarvoa normaalioloissa, joten niihin kohdistuvat rasitteetkin voisivat olla minimaaliset, Tuunainen sanoo. ■

Arkkitehtiveljekset Timo ja Tuomo Suomalainen puolustuskiinteistöjen suunnittelijoina

Veljesten luovuuden perusta oli heidän lapsuuden ympäristönsä, paikoin karu paikoin leppeä Suursaari keskellä Suomenlahtea. Julkiset rakennukset, kuten Keuruun varuskunta, on suunniteltu osaksi ympäröivää luontoa.

Arkkitehtiveljekset Timo ja Tuomo Suomalainen vuonna 1984.
© KAARINA NASKI

© TIMO SUOMALAINEN

Keuruun varuskunnassa miehistön tarvitsemat tilat ryhmiteltiin melko tiiviiksi kokonaisuudeksi yhdelle mäentasanteelle, ja kantahenkilökunnan asuintalot sijoitettiin läheisen järven rannalle. Suunnittelussa järvellä oli tärkeä asema sekä harjoitusalueena että maisemallisesti.

Rakennuslaitoksen keskusyksikön uusiin arkistotiloihin Haminaan kuljetettiin 18. lokakuuta Espoon Laurinlahdesta suuri määrä puolustuskiinteistöjen arkkitehtipiirustuksia. Kyse oli arkkitehti **Timo Suomalaisen** koti-toimiston mittavasta puolustuskiinteistöarkistosta: 135 rullaa piirustuksia, 18 muutto-laatikollista riippukansioita ja 65 mappia.

Arkkitehti Timo Suomalainen (s. 1928) ja hänen neljä vuotta nuorempi veljensä **Tuomo Suomalainen** (1931–1988) ovat suunnitelleet lukuisia rakennuksia maamme varuskuntiin, mm. Keuruulle, Kajaaniin, Haminaan, Kontiolahdelle, Lohtajalle, Mikkelin Karkialammelle, Riihimäelle, Rovaniemelle, Sodankylään, Suomenlinnaan, Säskylään, Tampereen Turtolaan, Uttiin, Vekaranjärvelle ja Ylämyllylle.

Keuruun varuskunta oli veljesten mit-tavin suunnittelutyö. Vuosina 1960–1964 he suunnittelivat koko varuskunnan asema-kaavasta lähtien. Pioneerirykmentin käyt-töön rakennettiin kasarmit, kuntotalo, sotilaskoti, ruokala, poliklinikka, esikunta-rakennus, asuintalot sekä varastot, auto-hallit ja pioneeriranta. Timo Suomalai-nen suunnitteli vielä 1990-luvulla ruokalan perusparannustyöt.

– Keuruun varuskunnan suunnittelussa näkyy erityisesti halumme ottaa ympäröivä luonto huomioon osaksi arkkitehtuuria. Rakennusten ulkopinnoissa on käytetty osittain samaa ruskeaksi väritettyä saha-pintaista puuta, jota sisätilat ovat, sekä betonia ja kalkkihiiekkatiiltä valkoiseksi maalattuina, Timo Suomalainen selostaa.

© KIRSTI HELIN

Rakennuslaitoksen arkistosuunnittelija Hanna Salminen vastaanottamassa Timo Suomalaiselta laajaa puolustuskiinteistöjen piirustusarkistoa.

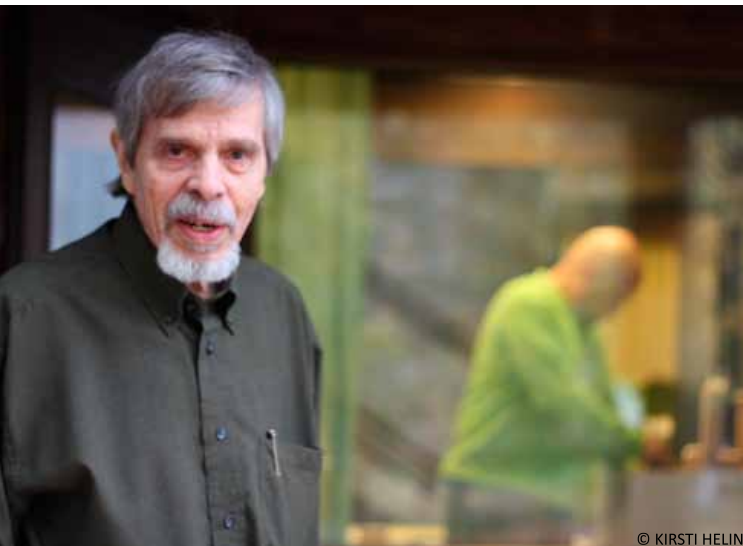
Omanlaisiansa varuskuntia

– Puolustusministeriön rakennusosaston päällikkönä toimi 1960-luvulla arkkitehti **Vilho Noko**. Mies, jota ei voi koskaan tarpeeksi kehua. Vilho Noko valvoi ja koordinoi varuskuntien suunnittelutyötä ja pitkälti hänen ansiostaan syntyivät maan resursseja ajatellen lyhyessä ajassa uudet korpivaruskunnat. Nokon johdolla puolustusministeriössä suunnittelutyö eteni ripeästi ilman turhaa byrokratiaa. Eräänlaista standardointia käytettiin, mutta silti kullakin varuskunnalla oli omanlaisensa luonne, Timo Suomalainen kertoo.

– Rakentaminen tapahtui työllisyystyönä, ja varuskuntatyömaalle perustettiin ”rakennusliike”, jonne pestattiin työväkeä useista työvoimapiireistä. Noina vuosina maamme työttömien määrä oli noin 70 000, ja sitä pidettiin valtavan suurena. LVI-työt ostettiin jo tuolloin ulko-puolisilta yrityksiltä.

Suomalaisen veljekset perustivat arkkitehtitoimistonsa vuonna 1956 voitettuaan ensimmäisen kilpailunsa Tuomon vielä opiskellessa.

Timo toimi vuosina 1958–1962 puolustusministeriön rakennusosastolla. – Sieltä lähtiessäni sain mukaani useita keskeneräisiä töitä, joita me veljekset teimme yhdessä tuolloin vielä kahden miehen toimistossamme. Työmäärän kasvaessa uusien toimeksiantojen myötä palkkasimme lisää arkkitehteja. Enimmillään toimistomme työllisti 17 henkilöä, joukossa olivat eripituisia aikoja myös kaikki kolme poikaani, joista kaksi, Arttu ja Ilari ovat arkkitehteja, Timo Suomalainen kertoo. ■

© KIRSTI HELIN

Arkkitehti Timo Suomalainen on lopettelemassa työuraansa ja tyhjentää koti-toimistonsa arkistoa espoolaisessa paritalossa, joka sekin on veljesten yhdessä suunnittelema. Suuri osa arkistosta on sisältänyt puolustuskiinteistöjen piirustuksia, jotka nyt on siirretty Rakennuslaitoksen keskusyksikön arkistoihin Haminaan.

Päätyönä

© ARTTU SUOMALAINEN

Tempelaukion kirkossa vierailee vuosittain yli puoli miljoonaa kävijää.

Temppeliaukion kirkko

Timo ja Tuomo Suomalainen perehtyivät puolustusministeriön töitä tehdessään myös kalliorakentamiseen. Heidän isoin kalliorakentamisen kohteensa on kuitenkin sakraalirakennus, yksi maamme suosituimmista nähtävyyksistä, Temppeliaukion kirkko Helsingin Etu-Töölössä.

Veljekset voittivat ehdotuksellaan ”Kivikirkko” Temppeliaukion kirkosta järjestetyn arkkitehtikilpailun vuonna 1961. Temppeliaukion kirkko vihittiin käyttöön vuonna 1969. Kallioon louhittu kirkko on saanut runsaasti myös kansainvälistä arvostusta. Konsertteja Temppeliaukion kirkossa järjestetään vuosittain lähes 200 ja kaikkiaan tapahtumia siellä on vuosittain 400–500. Vuonna 1978 Temppeliaukion kirkko pääsi ainoana suomalaisena rakennuksena kansainväliseen teossarjaan ”I Cento Monumenti” eli ”Maailman nähtävyydet”.

– Temppeliaukion kirkon suunnittelu oli niin mittava tehtävä, että se aiheutti lähtöni puolustusministeriön palveluksesta, Timo Suomalainen toteaa.

Arkkitehti Tuomo Suomalainen menehtyi vuonna 1988 pitkälliseen sairauteen. Veljekset ehtivät toteuttaa yhdessä lähes 150 suunnitelmaa, joista monet, kuten Keuruun varuskunta ovat useita rakennuksia sisältäviä. Puolustuskiinteistöjen lisäksi he ovat suunnitelleet kouluja, kirkkoja, kappeleita, terveysasemia, liikerakennuksia, teollisuusrakennuksia, kerros- ja rivitaloja sekä pientaloja. Heidän töitään ovat mm. Etelä-Saimaan ammattioppilaitos (ensimmäinen kilpailuvoitto), Haagan ammattikoulu, Espoon kauppaliiton oppilaitos (nykyisin Laurea AMK), Espoonlahden kirkko, Hotelli Mesikämmen Ähtärissä sekä Haminan poliisi- ja oikeustalo.

Timo Suomalainen avustajineen on jatkanut yhdessä Tuomo-veljen kanssa luotua arkkitehtuurista linjaa. – Suunnittelumme tavoitteena on ollut välttää jäykkää juhlavuutta ja epäinhimillisyyteen asti vietyä puhtaslinjaisuutta, nostaa kohteeseen alitajunnasta yksilöllisyyttä ja tunnesisältöä tinkimättä kuitenkaan rakennusten toiminnallisuudesta. Julkisissa rakennuksissa olemme halunneet antaa tilaa vapaille muodoille ja sopeuttaa rakennukset harmoniseksi osaksi ympäristöönsä. Etenkin siunaustilaisuuksia varten rakennettujen kappeleiden olemme halunneet henkivän paitsi hartautta myös lohduttavaa lämpöä.

– Synnyimme ja kasvoimme lapsuutemme keskellä Suomenlahtea Suursaarella. Vanhempamme olivat vanhaa suursaarelaista luotsisukua, ja isämme toimi majakkamestarina läheisellä Ruuskerin saarella. Suursaaren paikoin karu paikoin lempeä ympäristö: vuoret, erikoiset kivimuodostelmat ja valkea hiekka saivat meidät rakastamaan ja säilyttämään luontoa, mikä on näkynyt myös arkkitehtuurissamme, Timo Suomalainen kuvailee. ■

Temppeliaukion kallioluonne on säilytetty tekemällä kirkko itse kallioista: sali on upotettu kallion keskiosaan ja seurakuntatilat sijoitettu kumpareen reunoille sen muotoa säästämään.

Olli Kivinen

Taskulaskimen karua kertomaa

Eurooppaa koskettava talouskriisi ulottuu yhteiskuntiemme kaikille aloille ja kaikkiin maihin, ei vain Kreikkaan ja muihin vaikeuksissa oleviin maihin. Tämä koskee myös maanpuolustusta. Puolustusbudjetteja leikataan ja supistuksia toimeen panevat johtajat maalailevat seinälle toinen toisiaan hurjempia lukuja, joiden täsmällisyydestä ulkopuolisen on vaikea saada selkoa. Meilläkin puhutaan sadoista miljoonista. Asioihin vihkiytymätön voi vain kokemuksensa nojaten arvailla, että valtionhallinnon rahataistelujen korkeimmat luvut ovat yliampuvia, mutta kyse on joka tapauksessa vakavasta puolustuskyvyn heikentämisestä.

Tilannetta vaikeuttaa se, että jalkaväkimiinoista luopuminen on edelleen ohjelmassa. Maamme maineeseen vetoaminen on humpuukia, koska miinaliikkeen vaikutus ulottuu vain suppeisiin aktivistipiireihin. Miinat säilyttävissä maissa riittää vahingoniloisia sotilaita.

Suomella on mahdollon yhtälö: 338 000 neliökilometriä, viisi miljoonaa asukasta ja uusien aseiden hinta. Lisäksi maanpuolustus on alistettu aluepolitiikalle, mistä seuraa kummallisia päätöksiä.

Marraskuun alussa tiedotusvälineissä levitetty uutinen Yhdysvaltain suostu-

misesta myymään Suomelle haluttuja Hornetien JASSM-ohjuksia osoittaa Suomen yhtälön mahdolltomuuden. Ohjuksia on kaupan 70 kappaletta, ja kokonais-hinta koulutuksineen ja muine sivukuluineen on 185 miljoonaa euroa. Taskulaskin kertoo, että yksi kappale maksaa runsaat kaksi miljoonaa euroa, eli jos Suomi ostaisi kaikki, mitä on saatavissa, niin siihen hurautaisi vajaa kymmenesosa yhden vuoden puolustusbudjetistamme.

Muillakaan pienillä mailla ei ole varaa pitää varastoissa suuria määriä näin kalliita aseita. Villakoiran ydin on se, että liittoutuneilla eli Naton jäsenmailla on tiukan paikan tullen varastossa näitä ja muita huippukalliita aseita. Siis jäsenillä, ei rauhankumppaneilla.

Yhtälön mahdolltomuudesta täytyy vetää johtopäätökset. Osa niistä koskettaa suoraan niitä kiertelysanoja, joilla mielipidetutkimuksia tuijottavat poliittiset johtajat väistelevät Nato-kysymystä.

Ensiksikin, puheet EU-puolustuksesta ovat entistäkin katteettomampia. Rahaa ei rinnakkaiseen järjestelmään ole eikä sitä tarvita, koska 21 kaikkiaan 27:stä EU-jäsenmaasta kuuluu Natoon. Yhteinen EU-puolustus vaatisi laajaa poliittista yhteisymmärrystä, jota ei saada aikaan edes lillukanvarsiasioissa.

Toiseksi, sama koskee pohjoismaista yhteistyötä todellisessa puolustamisessa. Norja, Tanska ja Islanti ovat Natossa, ja Ruotsi on supistanut voimiaan niin, että Östermalmin ja kuninkaanlinnan suojaaminen syö voimat.

Kolmanneksi, puheet koko maan puolustamisesta näillä voimavaroilla ovat perusteettomia.

Neljänneksi, on epävarmaa, pystytäänkö poliittisen johdon toimintavapaus turvaamaan näillä voimavaroilla.

Viidenneksi, mitään Nato-optiota ei ole, koska siihen tarvitaan kaksi osapuolta, eikä Nato ole päättänyt ottaa Suomea jäseneksi, jos me sitä suvaitsemme hakea. Emme ole Nato-kelpoisia, koska yksi edellytys jäsenyydelle on kansan tuki. Naton päätökset ovat riippuvaisia kulloisestakin poliittisesta tilanteesta.

Kuudenneksi, millään pienellä eurooppalaisella maalla ei ole uskottavaa puolustusta.

Kaiken tämän tulisi askarruttaa päättäjiä, vaikkeivät he lukisikaan Maanpuolustuskorkeakoulun alkusyksystä julkaisemaa tutkimusta ”Venäjän sotilaspoliittinen kehitys ja Suomi”.

Kirjoittaja on Helsingin Sanomien riippumaton kolumnisti

Suomenlahden Meripuolustusalue uudistuu

Isosaari jää koulutusalueeksi ja vartiolinnakkeeksi

Suomenlahden Meripuolustusalueella tapahtuu muutoksia vuoden 2012 alussa, kun Suomenlinnan Rannikkorykmentti pääosin muuttaa Upinniemeen.

Isosaaresta Upinniemeen siirtyy noin 150 varusmiestä ja noin 20 työntekijää. – Toimintojen keskittäminen Upinniemeen takaa entistä paremmat varusmiesten ja reserviläisten kouluttajaresurssit, etenkin varusmiesten peruskoulutuskaudella. Samalla varmennetaan entistä parempi palvelusturvallisuus koulutuksessa. Tässä uudistuksessa tapahtuu joukkoyksiköiden yhdistymisiä ja siirtyvä henkilöstö kohdennetaan rakennemuutoksessa syntyvään uuteen organisaatioon, kertoo Suomenlahden Meripuolustusalueen komentaja, kommodori **Markus Aarnio**.

Helsingin edustalla sijaitseva noin 76 hehtaarin suuruinen Isosaari jää puolustusvoimien koulutus- ja ampumalueeksi ja vartiolinnakkeeksi. Rakennuslaitos pitää jatkossakin rakennukset ja harjoitusalueet kunnossa yhteistöiminnassa Meripuolustusalueen henkilöstön kanssa.

– Isosaari ei työllistä jatkossa enää täysipäiväisesti siivoojaa ja kahta kiinteistöhoitajaa kuten tähän asti. Tehtävät sijoitetaan mantereelle ja Isosaarissa käydään vain komennuksella, kertoo Rakennuslaitoksen aluejohtaja **Aki Toivonen**.

Merivoimien päätukikohdat tulevat säilymään Upinniemessä ja Pansiossa. Merivoimissa palvelee noin 2 000

© KIRSTI HELIN

– Koulutuksen keskittämisellä Upinniemeen saadaan kustannussäästöjä ja parannetaan palvelusturvallisuutta, sanoo Suomenlahden Meripuolustusalueen komentaja, kommodori Markus Aarnio

henkilöä, joista runsas neljännes on siviilejä. Puolustusvoimauudistuksesta kommodori Aarnio toteaa, että uudistus tulee todennäköisesti näkymään myös Suomenlahden Meripuolustusalueella.

– Uudistusten suunnittelussa on muistettava, että meille asetetut lakisääteiset tehtävät on kyettävä hoitamaan. Rauhanajan hallintorakenteen tulisi tukea mahdollisimman hyvin siirtymistä sodanajan organisaatioon tarvittaessa.

– Todennäköisesti jatkossa yhä

suurempi osa tukipalveluistamme hoidetaan ulkopuolisten kumppanien avulla. Yhteistyösopimusten määrä eri hallinnon tasoilla tulee lisääntymään selkeästi.

– Yhteistyösopimuksia tehtäessä täytyy olla varma, että palvelut saadaan myös poikkeusoloissa ja että järjestelmä toimii kaikissa olosuhteissa. Ostettujen palvelujen laatua pitää kyetä myös valvomaan ja reklamaatiomenettelyn pitää olla selkeä. ■

The Defence Forces reform keeps the chief of armaments busy

The Defence Command shall provide the Ministry of Defence with a technical proposition concerning the Defence Forces reform by the end of January 2012. The anticipated reform and related planning cause particularly lot of work for Major General **Jukka Juusti**, Deputy Chief of Staff in charge of the Armaments and Logistics divisions.

– The Defence Forces reform is our greatest challenge in the near future. The aim is to create a more cost-efficient defence system, or, to quote Minister of Defence **Stefan Wallin**, “a tight-fitting uniform that accentuates the muscles”.

– The resources of the Defence Forces must be balanced with its

operational functions. Currently, too much money is spent on running the operations. The traditional distribution of the defence budget – 1/3 for materiel, 1/3 for operations and 1/3 for personnel – seems to be forgotten. Investments are drastically declining, and if the trend continues, the risk for us is to end up in the same situation as some European countries: 90 per cent of the allocated funds are used to run the operations and less than 10 per cent are available for investments. Such distribution will not safeguard a balanced development of the Defence Forces.

In 1999–2003, Jukka Juusti served as a national armaments specialist within the NATO and related organisations

in Brussels, and in 2008–2010, as the Director of Armaments in the European Defence Agency (EDA).

– The European states are willing to co-operate in defence procurement, and this willingness is spurred by financial pressures. Reaching consensus, however, is not easy, as shown by the recent decision-making concerning the EU finances. Nevertheless, I believe that joint acquisitions and common defence capabilities can be advanced. This year, there will be another EU ministerial meeting in which these issues will be discussed. The EDA currently has three officials representing Finland, so we are strongly involved in the preparations taking place in Brussels. ■

A new business unit: Environmental Services

The new business unit within the Construction Establishment, Environmental Services, will be operational as of 1 January 2012. Its task is to produce and develop environmental services for the Defence

Forces, including the investigation and reconditioning of spoilt land areas, planning of environmental technologies, implementation of technical structures for environmental protection, environmental monitoring, and R&D activities.

– The growing significance of environmental protection and society’s expectations towards the Defence Forces are reflected in the operations of the Construction Establishment as well. The number of tasks pertaining to environmental protection is increasing, and so it is reasonable to have a separate business unit for these services, alongside Construction,

Maintenance and Administration, explains **Sara Kajander**, the future chief of Environmental Services.

In addition to Kajander, the unit will employ three environmental specialists and one waste management specialist.

– The Construction Establishment has a long tradition in soil investigation and reconditioning of spoilt areas, and development of waste management for the Defence Forces. Environmental monitoring and the technical development related to environmental protection are among the more recent areas of operation. Both of them are extensive and interesting areas, states Kajander. ■

The Jaeger Brigade is an internationally renowned Arctic competence centre

With my three years' experience as Commander, I can assure that the Sodankylä Garrison is like light years ahead of other garrisons as far as co-operation is concerned. Here in the far North, we really pull together, and saying this is no overstatement, praises the Commander of the Jaeger Brigade, Colonel **Mauri Koskela**.

– The conscripts of the Jaeger Brigade are top individuals, which makes both my work as the Commander and the work of their trainers particularly meaningful.

The Jaeger Brigade has gained abundant experience of facing the challenges of extreme cold, both in terms of field training for conscripts and the garrison infrastructure. Numerous

development projects calling for Arctic expertise have taken advantage of the Brigade's military staff's competence. For instance, the Brigade has been involved in the testing of military clothing and military vehicles in cold conditions.

At present, the Brigade is co-operating with the Civil Crisis Management Centre in order to implement training for rescue personnel, EU election observers and police officers on how to act in cold circumstances. The Brigade also arranges annually basic winter training courses that are open for all units within the Defence Forces and the Border Guard.

The Arctic competence of the Jaeger Brigade is recognised even outside of Finland. Sodankylä is frequently visited by groups from, among other countries, Sweden, Norway, Germany, France and Canada, who are eager to learn about Arctic warfare. ■

Architect brothers Timo and Tuomo Suomalainen designed Finnish garrisons

Architect **Timo Suomalainen** (born 1928) and his brother, Architect **Tuomo Suomalainen** (1931-88), designed a large number of buildings for garrisons all over Finland.

Their most extensive work was the Keuruu Garrison for the Engineer Regiment. In 1960-64, they planned the entire garrison area, starting from the general plan. – The Keuruu Garrison manifests our desire to integrate the surrounding nature as an architectural element in our design. The exterior of the buildings consists partly of the same brown-coloured

timber with sawn surface that we used indoors, and partly of white-painted concrete and calcium silicate brick, explains Timo Suomalainen.

Through their work for the Ministry of Defence, Timo and Tuomo Suomalainen gained knowledge about rock and cave construction. The greatest example of their rock construction is, however, not a military, but a sacral building, namely the Temppeliaukio Church in Helsinki, also known as the “Rock Church”.

The Temppeliaukio Church was consecrated in 1969, and it has gained international renown. Today, it is one

of the most popular urban sights in Finland, and nearly 200 concerts and a total of 400–500 other events are arranged every year in the Church.

– We were born and raised on an island, Suursaari, in the middle of the Gulf of Finland. Our forefathers had served there as pilots for generations, and our father was the lighthouse master on the nearby Ruuskeri island. The island surroundings are both harsh and gentle, the hills, strange stone formations and white sands inspired us to love and protect nature, and this attitude is visible in our architecture, explains Timo Suomalainen. ■

NIMITYSUUTISET

Kari Huttunen on nimitetty energia-asiantuntijaksi keskusyksikköön Haminaan.

Insinööri **Taisto Hämäläinen** on nimitetty Keski-Suomen alueelle aluejohtajaksi.

Perttu Lempinen on nimitetty sähköinsinööriksi keskusyksikköön Haminaan.

Rakennusinsinööri (YAMK) **Mikael Nieminen** on nimitetty paikallispäälliköksi Itä-Suomen alueelle Kouvolan paikallistoimistoon

Tuukka Ojanen on nimitetty LVI-työnjohtajaksi Keski-Suomen aluetoimistoon Jyväskylään.

Petri Salminen on nimitetty palveluvastaavaksi Hämeen alueelle Tampereen paikallistoimistoon.

Nina Sauriala on nimitetty toimistosihteeriksi Keski-Suomen aluetoimistoon Jyväskylään.

Rakennusmestari **Pasi Suomalainen** on nimitetty palveluvastaavaksi Itä-Suomen alueelle Kouvolan paikallistoimiston Haminan palvelupisteeseen.

Taisto Hämäläinen

Kari Huttunen

Perttu Lempinen

Mikael Nieminen

Tuukka Ojanen

Petri Salminen

Nina Sauriala

Pasi Suomalainen

CAF-palkinto Tampereen ammattiopistolle

Tampereen ammattiopisto on valittu 1. sijalle Suomen parhaiden käytäntöjen valintaprosessissa (CAF-arviointi). Kilpailu järjestetään joka toinen vuosi valtiovarainministeriön toimesta. Valintaprosessin viidestä arvioitsijasta yksi oli Rakennuslaitoksen laatujohtaja **Ritva Touré**.

Arvioitsijaryhmän mukaan Tampereen ammattiopisto toteuttaa erinomaisesti yhteiskunnallista tehtäväänsä. Toiminnan vaikuttavuus todentuu opiskelijamäärien jatkuvassa kasvussa ja opiskelijoiden sijoittumisessa työelämään. TAO arvioi säännöllisesti toimintaansa suhteessa toimintaympäristöön ja päivittää prosessinsa haasteita vastaavaksi yhdessä henkilöstön, opiskelijoiden ja sidosryhmien kanssa. Yrityselämän tarpeet huomioidaan keräämällä ja kuuntelemalla yrityselämän viestejä sekä ottamalla huomioon työelämän palaute toiminnan kehittämisessä. Tämä osoittaa arvioitsijaryhmän mukaan tahtoa vastata yhteiskunnallisiin haasteisiin sekä halua toimia vahvana alueellisena toimijana.

TAO on aloittanut laatu työn ammattiopiston perusta-

misen yhteydessä vuonna 2000. Tampereen kaupungin ottaessa käyttöönsä CAF-mallin vuonna 2008, nosti TAO CAF-mallin mukaisen laatu työn yhdeksi kehittämisen painopisteeksi.

Suomen julkisen sektorin parhaita käytäntöjä on valittu kahden vuoden välein vuodesta 2000 alkaen. Puolustushallinnon rakennuslaitos palkittiin vuonna 2007 CAF-palkinnolla systemaattisen ja innostuneen laatu työn ansiosta.

Hakuprosessiin ovat voineet osallistua kaikki julkisen sektorin organisaatiot, osastot, yksiköt ja projektit kaikilta hallinnon aloilta ja tasoilta. Käytännöt on esitelty EU-jäsenvaltioiden julkisen sektorin laatu konferensseissa.

Suomessa, samoin kuin useimmissa muissakin EU-jäsenmaissa, hakemusten pohjana ja niiden arviointikriteeristönä käytetään EU-jäsenvaltioiden yhteistyönä kehitettyä Yhteisen arviointimallin vuonna 2006 julkistettua versiota (CAF2006, The Common Assessment Framework).

Puolustusvoimien ravitsemuspalvelut yhtiöitetään

Tasavallan presidentti teki 4. marraskuuta 2011 valtioneuvoston esityksestä päätöksen antaa eduskunnalle hallituksen esityksen laiksi puolustusvoimien ravitsemispalveluiden yhtiöittämisestä.

Lailla valtioneuvosto oikeutetaan luovuttamaan puolustusvoimien hallinnassa olevaa, ravitsemispalvelujen tuottamiseen liittyvää omaisuutta ja toimintaa perustettavalle osakeyhtiölle, jonka päätoimialana ovat ravitsemispalvelut. Perustettava osakeyhtiö, Leijona Catering Oy, on Suomen valtion kokonaan omistama ja kuuluu valtioneuvoston kanslian hallinnonalaan.

Puolustusvoimien ruokahuollon yhtiöittäminen on osa isompa muutosta, jonka kohteena puolustusvoimat tällä hetkellä on.

Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskuksen henkilöstö siirtyy osakeyhtiön palvelukseen. Siirtyville työntekijöille taataan neljän vuoden suoja-aika, jona aikana siirtyvää henkilöstöä ei voida irtisanoa tuotannollisilla tai taloudellisilla perusteilla ellei yrityksen toimintakentässä tapahdu merkittäviä muutoksia.

Puolustusvoimissa palveltu aika otetaan huomioon uudessa yhtiössä vanhojen työntekijöiden periaatteen mukaisesti. Myös siirtyvän henkilöstön palkkausehdoista ja tietyistä muista ehdoista tehdään sopimus suoja-ajaksi.

Yhtiö toimii tehokkaammin kuin palvelukeskusmalli ja toiminnassa aletaan nopeasti saavuttaa säästöjä useita miljoonia vuodessa, lukuun ottamatta yhtiön toiminnan ensimmäistä vuotta.

Esitys liittyy valtion vuoden 2012 talousarvioesitykseen ja käsitellään sen yhteydessä. Ehdotetun lain on tarkoitus tulla voimaan 1. päivänä tammikuuta 2012.

© PUOLUSTUSVOIMAT

Asiakastyytyväisyyden positiivinen trendi jatkuu

Asiakkaiden tyytyväisyys Rakennuslaitoksen palveluihin on vuosi vuodelta noussut ja viimeisimmän, lokakuussa 2011 julkaistun KTI Kiinteistötieto Oy:n asiakastyytyväisyysvertailun mukaan kokonaistyytyväisyys on 4.00 asteikolla 0–5 mitattuna.

Rakennuslaitoksen asiakkaiden tyytyväisyys on noussut, kun laajemmassa toimitilapuolen vertailuaineistossa asiakkaiden tyytyväisyys palveluihin on laskenut.

Erityistä kiitosta asiakkailta saavat tänäkin vuonna yhteistyön ja asiakaspalvelun sujuvuus, palveluhenkisyys sekä asiakkaiden tarpeiden tunteminen. Myös asiakkaiden tyytyväisyys

palveluiden hinta-laatusuhteeseen ja rakennuttamispalveluin on noussut selvästi.

Kyselyn kohderyhmänä olivat joukko-osastojen komentajat, huoltopäälliköt tai vastaavassa asemassa toimivat, puolustusvoimien kiinteistöpäälliköt sekä Pääesikunnassa, Puolustushallinnon Palvelukeskuksessa ja Puolustusministeriössä kiinteistöasioista vastaavat asiantuntijat. Kysely toteutettiin Internet-pohjaisena kyselynä syyskuussa 2011. Rakennuslaitos on tutkinut asiakastyytyväisyyttä vuosittain yhtäjaksoisesti vuodesta 1995 alkaen.

*Hyvästä yhteistyöstä kiittäen
toivotamme Rauhallista Joulua ja
Menestyksellistä Uutta Vuotta
2012!*

© VILLE MERISAARI

PUOLUSTUSHALLINNON
RAKENNUSLAITOS

Olemme tänä vuonna tukeneet joulutervehdyksiin varatulla summalla
Saaristomeren suojelurahastoa.